

Projectoproep Volkstuinen 2026 Oproepreglement

mei 2026

INHOUD

1	Inleiding.....	3
1.1	Visie	3
1.2	Doelstellingen	4
2	Timing.....	4
3	Algemene voorwaarden en bepalingen	5
4	Een projectaanvraag indienen	8
5	Ontvankelijkheid van de projectaanvraag	9
6	Selectieprocedure	9
6.1	Beoordelingscriteria	9
7	Financiering en kosten die in aanmerking komen	12
8	Uitvoering.....	14
9	Communicatie over het project	15
10	Rapportering en einduitbetaling	15
11	Wet op de overheidsopdrachten	16
12	Terugvordering van subsidies	17
13	Beleidsevaluatie en opvolging van indicatoren	18
14	Contact	18
15	Inspiratie en nuttige links.....	18

1 INLEIDING

Dit document geldt als reglement voor de oproep volkstuinen 2026.

Volkstuinen spelen traditioneel een belangrijke rol in het leven van mensen die willen moestuinieren, maar zelf over weinig buitenruimte beschikken. De laatste 20 jaar is de typische volkstuin geëvolueerd naar verschillende volkstuinconcepten gedragen door lokale partnerschappen.

De benaming van volkstuinen evolueert mee en vandaag wordt er gesproken over zorgtuinen, samentuinen, buurttuinen, warme tuinen, deeltuinen of eetbare buurten. Ook voedselbossen zijn in opmars. Wij gebruiken voor deze oproep verder de term 'volkstuin'. Ondanks de inhoudelijke verruiming beschrijft die term nog altijd waar het in wezen om gaat: het tuinieren als een actieve, verbindende activiteit én 'volks' verwijzend naar laagdrempelig en inclusief.

Op buurtniveau functioneren volkstuinen als plaatsen voor lokaal ge(t)deeld voedsel, ontmoeting en kennis uitwisseling over gezonde bodems, nieuwe teelten of voedselverwerking en natuurlijke buitenbeleving. Volkstuinen sluiten commerciële activiteiten uit en zijn ook niet bedoeld om er te overnachten. De verschillende functies dragen bij aan een gezonde leefstijl en mentaal welzijn door fysiek actief te zijn.

De nieuwe oproep speelt in op de blijvende en stijgende nood aan volkstuinen. In lijn met de beleidsnota Plattelandsbeleid 2024-2029 ligt de focus van de oproep dit jaar op projecten die een klemtoon leggen op gemeenschapsontwikkeling en sociale verbinding. Projecten die mensen laagdrempelig samenbrengen en de lokale gemeenschap versterken door samen te tuinieren.

In totaal wordt voor deze projectoproep een budget van 249.000 euro voorzien.

1.1 VISIE

De oproep volkstuinen richt zich op lokale en collectieve noden van buurtbewoners die

- zelf voedsel willen produceren;
- ontmoeting en samenwerking bevorderen en zo de lokale gemeenschap willen versterken;
- actief inspelen op het verbeteren van de mentale en fysieke gezondheid.

De volkstuin brengt buurtbewoners samen rond zelf geteelde voeding of gewassen. De noden en behoeften van de buurt bepalen mee het concept van de volkstuin en de samenwerking met de lokale gemeenschap, de partners en het lokale beleid. De bereidheid tot samenwerking is een uitgangspunt.

Voor deze projectoproep wordt de term 'volkstuin' ruim geïnterpreteerd als een plaats waar mensen samen tuinieren. Dit zijn dus niet enkel 'klassieke' volkstuinen, maar ook samentuinen, warme tuinen, zorgtuinen, schooltuinen, buurtmoestuinen, eetbare buurten, voedselbossen of tussenvormen.

1.2 DOELSTELLINGEN

Die achterliggende visie wordt geconcretiseerd in drie grote doelstellingen van de oproep, die niet los staan van elkaar. Die drie doelstellingen zijn:

1. kwalitatieve en ambitieuze nieuwe volkstuinen realiseren
2. de kwaliteit en het ambitieniveau van bestaande volkstuinen verbeteren
3. lokale partnerschappen ondersteunen die
 - voedsel, gewassen en/of dieren op een duurzame manier telen en circulariteit stimuleren
 - een ruimtelijke inbedding in het landschap en een inbedding in de buurt helpen te realiseren
 - leren van elkaar, elkaar inspireren en zich laten begeleiden

2 TIMING

- Indienen dossiers: 18/09/2026
- Beoordeling en jurering: najaar 2026
- Vastlegging en mededeling resultaten: december 2026 – januari 2027
- Begindatum projecten: 01/02/2027

3 ALGEMENE VOORWAARDEN EN BEPALINGEN

3.1 Projecten in het **Vlaamse Gewest** (uitgezonderd de 13 centrumsteden) die inspelen op de lokale en collectieve noden van buurtbewoners om zelf voedsel te produceren, ontmoeting en samenwerking te stimuleren en mentale en fysieke gezondheid te verbeteren komen in aanmerking voor subsidie.

3.2 De volkstuin moet voor **minstens 50% in het Vlaams Gewest liggen en minstens 50% buiten de 13 centrumsteden**. Een volkstuin kan zich dus situeren in een centrumstad of buiten Vlaanderen, zolang het voor minder dan de helft van de oppervlakte van de volkstuin is. Dat wordt bekeken op projectniveau, voor de individuele volkstuin.

3.3 Elk project wordt ingediend door één **projectaanvrager**. De projectaanvrager is de begunstigde van de ontvangen subsidie en staat in voor de coördinatie, inhoudelijke en financiële opvolging van het project. De projectaanvrager staat in voor de inbreng van de eigen middelen voor de uitvoering van het project (zie hoofdstuk 7).

De projectaanvrager kan **enkel behoren** tot één van onderstaande categorieën:

1. gemeenten, gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, OCMW's en verzelfstandigde agentschappen van het OCMW;
2. verenigingen zonder winstoogmerk (vzw's);
3. (erkende) coöperatieve vennootschappen erkend als sociale onderneming;
4. stichtingen;
5. publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de publiekrechtelijke rechtspersonen die vallen onder punt 6 en 7.

De projectaanvrager kan **niet behoren** tot één van onderstaande categorieën:

6. de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, met uitzondering van onderwijsinstellingen;
7. provincies en provinciale verzelfstandigde agentschappen, met uitzondering van onderwijsinstellingen;
8. vennootschappen en verenigingen die niet vallen onder punt 1 tot en met 5;
9. natuurlijke personen;
10. feitelijke verenigingen.

Bij twijfel moet de projectaanvrager contact opnemen met de VLM.

3.4 **Samenwerking** tussen de projectaanvrager en één of meerdere **partners** wordt sterk aanbevolen. Een projectpartner kan elk van de bovenvermelde categorieën van begunstigde zijn (1 tot en met 10).

Een partner kan een inhoudelijke of financiële rol hebben in het project of beide.

Onder een inhoudelijke rol wordt verstaan dat de partner inhoudelijk samenwerkt met de projectaanvrager, dat hij de projectaanvrager ondersteunt bij de uitvoering van het project en hier een significante rol opneemt.

Onder financiële rol wordt verstaan dat de partner eigen financiële middelen inbrengt in het project. Een partner mag echter niet factureren aan de projectaanvrager.

De categorieën onder punt 6 (onder 3.3) kunnen enkel inhoudelijke partner zijn.

De rol van elke projectpartner wordt verduidelijkt in de subsidieaanvraag.

Tussen de projectaanvrager en elke projectpartner wordt een samenwerkingsovereenkomst of een intentieverklaring tot samenwerking opgesteld en bij de subsidieaanvraag gevoegd. In deze samenwerkingsovereenkomst wordt een verdeelsleutel opgenomen die de verdeling bepaalt van de subsidies tussen de projectaanvrager en de projectpartner op basis van ieders aandeel in de raming van de totale projectkost.

3.5 Subsidies kunnen aangevraagd worden voor nieuwe volkstuinen, uitbreiding van bestaande volkstuinen of modernisering van bestaande volkstuinen (verhogen van kwaliteit en/of ambitie ten opzichte van bestaande werking).

3.6 Om een voldoende lange levensduur van de volkstuin te garanderen moet de **eigendomssituatie** en/of gebruikerssituatie van het projectgebied **duidelijk** zijn.

Daarvoor moet één van onderstaande bewijsstukken aangeleverd worden:

- Een bewijs van eigendom
- Een overeenkomst tussen de eigenaar en de projectaanvrager die duidelijk weergeeft dat de locatie gedurende een periode van minimum 8 jaar ter beschikking wordt gesteld aan de aanvrager.

3.7 Uit de aanvraag moet duidelijk blijken dat het gebruik als volkstuin gedurende minimum de volgende 8 jaar gegarandeerd is. Een bewijs daarvan moet toegevoegd worden bij de aanvraag (verklaring op eer, beslissing van schepencollege, opgenomen in overeenkomst met eigenaar...).

3.8 Bij aanvang van het project liggen de **precieze locatie, de wijze van uitvoering, projectplanning en de betrokken actoren** duidelijk vast.

3.9 De concrete uitvoering van het project bedraagt **maximum 3 jaar**. De bevoegde minister legt de begin- en einddatum van de projectuitvoeringstermijn vast in het ministerieel besluit. Zie paragraaf 8.5 voor mogelijkheden tot verlenging. De begindatum, vermeld door de projectaanvrager in de projectaanvraag, kan ten vroegste 01/02/2027 zijn.

3.10 Een aanvraag geeft **niet automatisch recht op financiering**.

3.11 Het project mag **niet in strijd zijn met de wetgeving**. De subsidie in het kader van deze oproep is geen garantie om vergunningen te bekommen. De projectaanvrager informeert zich daarom best op voorhand over de eventueel aan te vragen vergunningen. Vergunningsplichtige werken die niet vergund worden, zullen niet gesubsidieerd worden.

3.12 **Pesticiden** gebruiken in volkstuinen is **verboden**.

3.13 Het is verplicht om een **bodemanalyse** uit te voeren (niet van toepassing indien uw project niet grondgebonden is, bijvoorbeeld voor verhoogde bakken).

Bodemanalyses:

- zijn niet ouder dan 3 jaar op de datum van lancering van de oproep (1/06/2026).
- mogen ook uitgevoerd worden bij de start van de projectuitvoering. In dat geval moet de bodemanalyse binnen de 3 maanden, volgend op de datum van goedkeuring van het project, ingediend worden.

- moeten uitgevoerd zijn/worden door [een erkend laboratorium](#) (in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming).

Het erkend laboratorium moet minstens het organische koolstofgehalte, de zuurtegraad (pH) en het fosforgehalte van het perceel bepalen en de resultaten beoordelen in functie van de geplande teelt. Het analyserapport bevat daarbij een optimaal advies voor bemesting door organisch materiaal en voor bekalking.

3.14 Er wordt aangetoond dat de volkstuin wordt uitgevoerd op een locatie risicovrij van verontreiniging. Dat kan bijvoorbeeld door een bodemattest of andere documenten die aantonen dat er geen aanwijzingen zijn van bodemverontreiniging (bijvoorbeeld aankoopakte, erfpachtovereenkomst, analyse voor zware metalen...). Deze voorwaarde is enkel van toepassing op nieuwe volkstuinen of bij uitbreidingen van een bestaande volkstuin.

3.15 De projectaanvrager moet voor zijn of haar project de test invullen van de [webtool 'Gezond uit eigen grond'](#) en het resultaat hiervan als bijlage bij de projectaanvraag toevoegen.

- Geeft de test het advies om de grond te laten onderzoeken door een erkend laboratorium dan moet er verplicht een analyse op verontreinigingsparameters uitgevoerd worden.
 - De analyse wordt idealiter bij de aanvraag meegestuurd, maar mag ook nog uitgevoerd worden bij de start van de projectuitvoering. In dat geval moet de analyse binnen de 3 maanden, volgend op de datum van goedkeuring van het project, ingediend worden.
 - De analyse is maximaal 3 jaar oud (te rekenen vanaf de datum van lancering van de oproep (01/06/2026)).
 - Is de toestand of het gebruik van de grond sinds de analyse gewijzigd dan moet er een nieuwe analyse uitgevoerd worden.

3.16 De projectaanvrager engageert zich om eenmaal per jaar een halve dag deel te nemen aan een **informatie- en uitwisselingsmoment** dat georganiseerd wordt door de VLM.

3.17 De wet op de overheidsopdrachten moet gevolgd worden als die van toepassing is (zie hoofdstuk 11).

4 EEN PROJECTAANVRAAG INDIENEN

De projectaanvraag bevat volgende elementen:

- begin- en einddatum;
- een omschrijving van het concept van de volkstuin;
- de lokale behoefte aan een volkstuin;
- de beoogde resultaten;
- de samenwerking tussen de aanvrager en de partners;
- een projectplanning met timing en verwachte resultaten;
- een projectbegroting;
- een schets van de volkstuin en de aangrenzende omgeving.

De projectaanvraag bevat ook een aantal verplichte bijlagen:

- Een schets van de volkstuin;
- Intentieverklaring(en) of samenwerkingsovereenkomst(en) met de partner(s) (zie [voorbeeldformulier](#));
- Een kaart die de precieze locatie van de volkstuin aangeeft;
- Bewijs van eigendom of een gebruiksovereenkomst met de eigenaar (minimum termijn van 8 jaar);
- Garantie dat de volkstuin voor minstens 8 jaar gegarandeerd kan worden (zie [voorbeeldformulier](#));
- Resultaat van de [webtool](#) Gezond uit eigen grond;
- Een gedetailleerde projectbegroting in het bijgevoegde sjabloon;
- Andere subsidies (indien van toepassing);
- Vergunningen (indien reeds beschikbaar bij de projectaanvraag).

Volgende bijlagen moeten ten laatste 3 maanden na goedkeuring bezorgd worden aan de VLM

- Een bodemanalyse die maximaal 3 jaar oud is (te rekenen vanaf de dag van de lancering van de oproep).
Als de bodemanalyse niet aanwezig is bij de goedkeuring, wordt het voorschot pas uitbetaald na ontvangst van de bodemanalyse (die uiterlijk 3 maanden na goedkeuring bezorgd moet worden);
- Een bodemattest of ander bewijs dat aantoonde dat er geen aanwijzingen zijn van bodemverontreiniging van het perceel (enkel van toepassing voor nieuwe volkstuinen en uitbreidingen van bestaande volkstuinen).
- Een analyse op bodemverontreiniging (indien van toepassing, op basis van resultaat webtool Gezond uit eigen grond – zie 3.15).

Vergunningen die nog niet beschikbaar zijn bij de aanvraag moeten toegevoegd worden bij de eindrapportage.

Als u een projectaanvraag wil indienen, vult u daarvoor het [inschrijvingsformulier](#) in en het [sjabloon voor de projectbegroting](#).

Het inschrijvingsformulier en de bijlagen moeten per mail bezorgd worden aan de Vlaamse Landmaatschappij via volkstuinten@vlm.be, uiterlijk op 18 september 2026.

5 ONTVANKELIJKHEID VAN DE PROJECTAANVRAAG

Een projectaanvraag is ontvankelijk als

- het aanvraagformulier volledig en correct ingevuld en ondertekend is.
- het aanvraagformulier en de verplichte bijlagen uiterlijk op 18/09/2026 ingediend werden bij de VLM.

Als de bijlagen niet toegevoegd zijn, zal de VLM de ontbrekende stukken opvragen. De aanvrager heeft dan nog 5 werkdagen om de ontbrekende bijlagen te bezorgen. Als dat niet gebeurt, wordt de projectaanvraag onontvankelijk verklaard. De jury zal de projectaanvraag dan niet verder beoordelen of goedkeuren.

6 SELECTIEPROCEDURE

Een jury beoordeelt de ontvankelijke projectvoorstellen aan de hand van de beoordelingscriteria. Op basis van de beoordeling worden de projectvoorstellen gerangschikt. De goedkeuring van de projecten en toekenning van de subsidies gebeurt volgens de opgestelde rangschikking. Hieronder vindt u de beoordelingscriteria. Bij elk criterium wordt aangegeven voor hoeveel procent het criterium meetelt in de eindbeoordeling.

De minister legt bij ministerieel besluit de geselecteerde projecten 'Volkstuinen' en financieringsbedragen vast. De VLM brengt de aanvragers op de hoogte van de beslissing. De resultaten van de oproep en de geselecteerde projecten worden vermeld op de website van VLM en bekendgemaakt via een persbericht.

6.1 BEOORDELINGSCRITERIA

Behoefte aan volkstuin (15%)

- De nood aan de realisatie van het volkstuinproject is aanwezig en gestaafd. Een (recente) behoeftebepaling of een bevraging van potentiële leden die de noodzaak aantoonst is een meerwaarde.
- Het project is tot stand gekomen met betrokkenheid van de lokale gemeenschap.

Samenstelling partnerschap (15%)

- Het project toont aan hoe het lokale partnerschap georganiseerd is en in hoeverre het partnerschap de nodige capaciteit heeft om het project te realiseren.
- Het project is verankerd in een breed en lokaal partnerschap, waarin kennis en middelen bijeengebracht worden vanuit een gezamenlijk belang – voedselteelt, ontmoeten, welzijn. Daardoor kan het partnerschap ook garant staan voor continuïteit.
- Het project toont aan door welke concrete maatregelen het leren binnen het partnerschap is georganiseerd.
- Het project toont aan in welke mate het partnerschap ervaring heeft met de opstart en/of organisatie van volkstuinen.
- Het project toont aan hoe het partnerschap het latere beheer van de volkstuin zal organiseren.

////////////////////////////////////

Sociale inbedding (20%)

- Het project toont aan hoe het de gemeenschapsvorming in volkstuinen stimuleert, o.a. door aantoonbare acties over werking rond inclusiviteit en toegang tot gezond en lokaal voedsel.
- Het project duidt de meerwaarde van de samenwerking van de lokale coalitie met de verschillende deelnemers.
- Het project toont hoe het de buurt betreft bij het ontwerp, de inrichting en de werking.
- Uit het project wordt duidelijk hoe toegankelijkheid kan bijdragen tot verbondenheid met de buurtbewoners en niet-tuinders uit de nabije omgeving. Medegebruik is niet verplicht maar is een pluspunt in de beoordeling.
- Vernieuwende concepten om 'nieuwkomers' te integreren en laagdrempelige activiteiten zijn een pluspunt in de beoordeling.

De overige doelstellingen van de oproep zijn vertaald in concrete acties (30%)

a. Circulariteit en duurzaamheid

- Uit de beschrijving van het concept wordt duidelijk hoe circulariteit en ecologische duurzaamheid gestimuleerd worden. Het project toont aan hoe het vervuiling van de bodem en het (grond)water tegengaat.

Voorbeelden daarvan zijn:

- regenwater opvangen en hergebruiken
 - organische bemesting en bodemverbeteraars gebruiken en het gebruik van kunstmest verminderen
 - ecologisch tuinieren
 - duurzaam en zuinig materialengebruik
 - materialen delen
 - organisch materiaal recycleren en eigen compost of compost met Vlaco-keurmerk gebruiken
 - nutriëntenkringlopen sluiten
 - goede bodemzorg en zorg voor het bodemleven
 - ...
- Het project draagt bij tot meer biodiversiteit;
Voorbeelden daarvan zijn:
 - variatie aan bestuiversvriendelijke planten
 - kleine landschapselementen aanplanten
 - voorzien in nestplaatsen en schuilmogelijkheden voor vogels, insecten, kleine zoogdieren...
 - ...
 - Het project reduceert bestaande verharding en voorkomt nieuwe verharding en bodemverdichting.

b. Ruimtelijke inbedding

- Het project is visueel ruimtelijk ingebed in de nabije omgeving.
Voorbeelden daarvan zijn:
 - hagen, houtkanten en kleine landschapselementen aanplanten
 - bestaande kleine landschapselementen integreren in het ontwerp
 - ...

- Het project maakt onderdeel uit van een grotere groenstructuur, of heeft de intentie om daar op termijn aan te werken.

c. Leren, inspireren en begeleiden

- De projectaanvraag vermeldt welke concrete vormingen en sensibiliserende acties vooropgesteld worden, in lijn met de doelstellingen van het project zelf én de overkoepelende doelstellingen van de oproep.
 - Voorbeelden van onderwerpen die deel kunnen uitmaken van het leerproces en vormingen zijn: teeltwijzen, bodemzorg, voedseloverschotten verwerken, bewaartechnieken, ecologisch en meer extensief beheer, ruimere milieuthema's...;
 - Innovatieve werkvormen en creatieve manieren van uitwisselen (workshops, experts uitnodigen...) zijn een pluspunt;
 - Het leerproces is afgestemd op plaatselijke noden en context.
- De projectaanvraag vermeldt hoe er voorzien zal worden in kennisdeling en inspiratie voor externen, bijvoorbeeld voor andere initiatieven die een volkstuin willen opstarten. De projectaanvrager denkt na over de overdraagbaarheid van de resultaten en ervaringen van het project.
 - Voorbeelden van kennisdeling zijn rondleidingen in de volkstuin, workshops, artikels en nieuwsbrieven...

Het projectvoorstel is innovatief en ambitieus (10%)

- Het project is innovatief op organisatorisch, inhoudelijk en/of systemisch vlak. Voorbeelden daarvan zijn:
 - nieuwe technieken of nieuwe combinatie van bestaande technieken, methodes, samenwerkingsvormen,...
 - nieuwe rassen;
 - nieuwe teelttechnieken;
 - het gebruik van kippen in de moestuin
 - ...
- Het project is geen reguliere werking (het project omvat geen reguliere kosten).

Het projectvoorstel is haalbaar en realistisch (10%)

- De acties voorgesteld in het projectvoorstel zijn haalbaar en kunnen uitgevoerd worden binnen de projectuitvoeringstermijn van 3 jaar.
- De projectaanvrager toont aan dat er rekening wordt gehouden met de redelijkheid van kosten en maakt een realistische projectbegroting op.

7 FINANCIERING EN KOSTEN DIE IN AANMERKING KOMEN

7.1 De subsidie voor een volkstuinproject bedraagt maximaal 75% van de totale projectkost (zie 7.2), met een maximum van 20.000 euro subsidie voor de volledige projectperiode. Dat zijn kosten die niet via andere kanalen / projecten al voor 100% betaald worden.

7.2 Er wordt een duidelijke en realistische raming van de totale projectkost begroot in het projectvoorstel, met een eigen bijdrage van minstens 25%; de eigen cofinanciering mag via andere subsidies of toelagen onder voorwaarde van 7.5.

7.3 De subsidies kunnen niet gebruikt worden voor:

- Eerder gerealiseerde initiatieven, initiatieven die al in uitvoering zijn en initiatieven waarbij de uitvoering de eindtermijn zal overschrijden.
- Acties, maatregelen of realisaties die momenteel andere Vlaamse subsidies krijgen vanuit het plattelandsbeleid.

7.4 Cumulatie van subsidies en toelagen is niet toegelaten tenzij:

- deze andere subsidies of toelagen uitdrukkelijk vermeld staan in de aanvraag. Met inbegrip van welke subsidie of toelage, om welk bedrag het gaat en voor welke uitgaven in zoverre dat op dat moment al bekend is. De projectaanvrager is verplicht iedere bijkomende informatie over andere subsidies of toelagen te melden aan de VLM;

EN

- de subsidies of toelagen samen niet meer dan 100% van de totale projectbegroting bedragen;

Als blijkt dat niet aan beide voorwaarden werd voldaan, kan de financiering geweigerd of bijgesteld worden.

7.5 Volgende kosten komen **wel** in aanmerking:

- de uitvoering van inrichtingswerken;
- de aankoop van materiaal in functie van de uitvoering van het volkstuinproject;
- personeelskosten voor de vorming en begeleiding van de deelnemers;
- kosten voor informatieve borden en andere informatiedragers verbonden aan het project;
- Kosten voor promotie en organisatie van activiteiten op terrein gerelateerd aan de volkstuin en in lijn met de doelstellingen van de projectaanvraag en de oproep;
- Kosten voor externe prestaties die derden in uitvoering van het project leveren. Onder externe prestaties wordt verstaan het uitvoeren van studies gekoppeld aan de realisatie van het project, het inschakelen van een ontwerp bureau of het vragen van externe vorming of begeleiding. Het toekennen van opdrachten voor externe prestaties gebeurt, indien van toepassing, volgens de wet inzake overheidsopdrachten van 17 juni 2016. Prestaties geleverd door de projectaanvrager of de projectpartners kunnen nooit beschouwd worden als externe prestaties

7.6 Volgende kosten komen **niet** in aanmerking:

- Aankoop en huur van gronden, inclusief onroerende voorheffing;
- Sanering van gronden (de toediening van voedingsstoffen en van bodemverbeteraars in overeenstemming met het bodemkundig advies is wel subsidieerbaar, tenzij in strijd met het volgende punt);
- Kosten die tegenstrijdig zijn met de doelstellingen van de oproep (zoals bestrijdingsmiddelen of kunstmeststoffen);
- Kosten die geen duidelijke link hebben met het project;
- Personeelskosten voor taken andere dan vorming en begeleiding (vb. supervisie, inrichting en onderhoud van de tuinen...);
- Studiekosten als er geen aantoonbare realisaties aan verbonden zijn;
- Kosten voor bodemanalyses uitgevoerd vóór de lanceringsdatum van de projectoproep;
- Afschrijvingskosten voor gebruik van infrastructuur tijdens de duur van het project;
- Boetes, financiële sancties, schulden en gerechtskosten;
- Recupereerbare btw;
- Kosten waarvoor de facturatie en betaling gebeurden vóór de start of na de afloop van de projectuitvoeringstermijn;
- Kosten voor vergunningsplichtige werken waarvoor geen vergunning aangeleverd wordt;
- Kosten voor regulier onderhoud en reguliere werking;

7.7 Als het project inkomsten genereert, moeten die aangegeven worden in het financiële overzicht. Dat moet gebeuren bij het indienen van de projectaanvraag in het sjabloon van de projectbegroting.

Uitbetaling van het voorschot

Na goedkeuring wordt een voorschot van 75% van het goedgekeurde subsidiebedrag uitbetaald. De overige 25% wordt uitbetaald nadat de inhoudelijke eindrapportage samen met de ingediende realisatiebewijzen zoals vermeld in de goedkeuringsbrief gecontroleerd en goedgekeurd worden door de VLM (zie hoofdstuk 10). Als de bodemanalyse niet aanwezig is bij de goedkeuring, wordt het voorschot pas uitbetaald na ontvangst van de bodemanalyse (die uiterlijk 3 maanden na goedkeuring bezorgd moet worden).

De Vlaamse Landmaatschappij betaalt het voorschot en de resterende subsidie uit aan de projectaanvrager. De projectaanvrager is de begunstigde van de subsidies die de VLM uitbetaalt. De projectaanvrager moet aan de projectpartners de nodige financiële middelen doorstorten die voorzien zijn in de projectaanvraag en zoals vermeld in de samenwerkingsovereenkomst als vergoeding voor de gesubsidieerde taken die de partners hebben uitgevoerd.

8 UITVOERING

8.1 Het project kan van start gaan na officiële goedkeuring door de minister met een ministerieel besluit waarin de geselecteerde volkstuintuinen projecten opgenomen worden. De projectaanvrager wordt daarvan op de hoogte gebracht met een goedkeuringsbrief.

In de goedkeuringbrief worden de aan te leveren realisatiebewijzen expliciet en ondubbelzinnig vermeld. Als het project niet volledig gerealiseerd wordt, of als de realisatiebewijzen niet of slechts gedeeltelijk aangeleverd worden, moet ook de impact daarvan op het uiteindelijke subsidiebedrag vermeld worden.

Voorbeelden van mogelijke realisatiebewijzen zijn (afhankelijk van de doelstellingen van het project):

- Verplichte communicatiestukken met de juiste logo's
- Foto's en aankoopbewijzen van aangekocht materiaal
- Foto's van geplaatste constructies of uitgevoerde realisaties (eventueel voor en na)
- Inschrijvingslijsten of foto's van georganiseerde evenementen
- Inschrijvingsbewijs of attest van gevolgde opleidingen of workshops
- (Foto)verslagen
- ...

8.2 De concrete uitvoering van het project bedraagt maximum 3 jaar. De begin- en einddatum van de projectuitvoeringstermijn worden door de bevoegde minister vastgelegd in het ministerieel besluit. De begindatum, opgenomen in de projectaanvraag, kan binnen deze oproep ten vroegste vallen op 01/02/2027.

8.3 De projectaanvrager is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn/haar project(en).

8.4 Voor vergunningsplichtige werken moet de aanvrager vóór aanvang van de werken beschikken over de nodige vergunning(en).

Wijzigingen aan het project

8.5 Als een project vertraging oploopt en de geplande uitvoeringstermijn niet haalt, moet de projectaanvrager een gemotiveerde aanvraag tot termijnverlenging indienen bij de VLM. Die aanvraag moet uiterlijk zes maanden voor het einde van de projectuitvoeringstermijn ingediend worden en zal beoordeeld en al dan niet goedgekeurd worden door de VLM. De verlenging wordt niet goedgekeurd als die niet tijdig aangevraagd werd.

Een verlenging van de uitvoeringstermijn kan slechts éénmalig toegekend worden en de verlenging bedraagt maximaal 12 maanden. De verlenging brengt geen budgettaire meerkost teweeg.

8.6 Wijzigingen aan het project (inhoudelijk of financieel) of wijzigingen aan de doelstellingen van het project moeten vooraf en zo snel mogelijk aangevraagd worden bij de VLM. Het is mogelijk dat projectwijzigingen tot gevolg hebben dat er een aanpassing gebeurt van de aan te leveren realisatiebewijzen. De wijzigingen kunnen pas doorgevoerd worden na goedkeuring door VLM.

8.7 Andere wijzigingen, bijvoorbeeld aan de gegevens van de aanvrager (adres, bankgegevens, statuten...), vergunningstoestand..., moeten ook tijdig doorgegeven worden aan de VLM.

9 COMMUNICATIE OVER HET PROJECT

9.1 De projectaanvrager moet bij elke externe communicatieactie de communicatieverplichtingen naleven. Een communicatieactie is elke actie van de projectaanvrager of projectpartner(s) met als doel te communiceren over het project.

9.2 De projectaanvrager moet zowel tijdens als tot 5 jaar na de realisatie op de projectlocatie duidelijk maken dat de realisatie van het project (mede) mogelijk gemaakt werd door subsidiëring via de projectoproep Volkstuinen 2026. Dat gebeurt door een infobord of affiche op de locatie van de volkstuin, duidelijk en zichtbaar voorzien van de juiste logo's.

9.3 Bij elke communicatieactie (website, publicatie, infobord...) over het project moet het sponsorlogo van de Vlaamse Landmaatschappij vermeld worden. Als er behalve het logo van de Vlaamse Landmaatschappij ook logo's van andere Vlaamse overheidsinstellingen vermeld moeten worden, dan worden alle afzonderlijke logo's vervangen door het logo van de Vlaamse Overheid. Meer informatie over het gebruik van de logo's en de logo's zelf vindt u op [de website van de Vlaamse Landmaatschappij](#).

9.4 Alle communicatie over het project en activiteiten gebeurt in het Nederlands. Om anderstalige doelgroepen te bereiken, kan bepaalde informatie wel vertaald worden. Als de projectaanvrager onderhevig is aan de taalwetgeving wordt er in de vertaling van de communicatie voorzien, als dat vereist is door de taalwetgeving.

10 RAPPORTERING EN EINDDUITBETALING

10.1 De aanvrager dient een inhoudelijk eindverslag en de realisatiebewijzen zoals vermeld in de goedkeuringsbrief in bij de VLM, ten laatste binnen de drie maanden na het verstrijken van de projectuitvoeringstermijn van het project. De sjablonen daarvoor zullen aangeleverd worden door de VLM.

10.2 Als er een verlenging van het project werd goedgekeurd, moet de rapportering gebeuren ten laatste drie maanden na het einde van de verlengde termijn.

10.3 Het inhoudelijke eindverslag bevat minstens volgende gegevens:

- een volledige schriftelijke weergave van de bereikte resultaten, vergeleken met de beoogde resultaten vermeld in de goedgekeurde aanvraag;
- een beknopte beschrijving van de activiteiten in het kader van het project, inclusief de communicatieactiviteiten;
- een kopie van officiële documenten die noodzakelijk zijn voor de wettige inrichting en exploitatie van de volkstuin zoals omgevingsvergunningen,... voor zover ze niet bij de projectaanvraag zijn bezorgd;
- foto's van het eindresultaat van het project.

10.4 De realisatiebewijzen zoals vermeld in de goedkeuringsbrief (zie 8.1) moeten samen met het eindverslag ingediend worden.

10.5 De VLM kan indien nodig bijkomende bewijsstukken of gegevens opvragen. De projectaanvrager krijgt dan nog 10 werkdagen om die te bezorgen. De VLM kan op elk moment ter plaatse een controle uitvoeren van de effectieve realisatie van het project.

10.6 Als de projectaanvrager geen rapportagedossier indient, zal het voorschotbedrag van 75% van het toegekende subsidiebedrag integraal teruggevorderd worden en zal de resterende 25% niet uitbetaald worden.

10.7 Op basis van de ingediende en aanvaarde realisatiebewijzen voor de uitvoering van het project, wordt het definitieve financieringsbedrag herberekend. Het herberekende bedrag kan nooit het toegekende financieringsbedrag uit het ministerieel besluit overschrijden.

10.8 Als de realisatiebewijzen niet of slechts gedeeltelijk aanvaard worden door de VLM (vb. wegens niet conform de vermelding in de goedkeuringsbrief), zal het saldo dat wordt uitbetaald minder zijn dan 25% van de totale toegekende subsidie. In uitzonderlijke gevallen kan de Vlaamse Landmaatschappij een deel van het voorschot terugvorderen). De voorwaarden en de verdeelsleutel voor het uit te betalen subsidiebedrag zijn terug te vinden in de goedkeuringsbrief (zie ook 8.1).

11 WET OP DE OVERHEIDSOPDRACHTEN

De [wet op de overheidsopdrachten](#) is niet alleen van toepassing op de klassieke overheden. Een hele reeks organisaties en verenigingen vallen voor alle aankopen onder de wet op de overheidsopdrachten. Andere organisaties en verenigingen moeten de regelgeving op overheidsopdrachten alleen toepassen voor het specifieke project dat met subsidies wordt uitgevoerd.

11.1 Projectaanvragers en partners met een financiële rol die de wet op de overheidsopdrachten moeten naleven moeten de bewijsstukken bijhouden voor elke prijsvergelijking of opdracht die in het kader van het project geplaatst wordt. Die bewijsstukken kunnen worden opgevraagd bij de controle van de eindrapportage.

11.2 Als de projectaanvrager of een partner met een financiële rol de wet op de overheidsopdrachten niet moet toepassen, dan moet het document 'Verklaring op eer wet op de overheidopdrachten' toegevoegd worden bij de eindrapportage, samen met de nodige bewijsstukken. Dit document wordt door VLM bezorgd samen met de rapportagesjablonen.

11.3 Afhankelijk van de procedure die gevolgd moet worden, kunnen de bewijsstukken verschillen.

- Opdrachten van beperkte waarde (geraamde waarde lager dan 30.000 euro) via aanvaarde factuur (art. 92 wet overheidsopdrachten)

Alhoewel de wetgeving overheidsopdrachten soepel is voor opdrachten die vallen onder artikel 92 is het in het kader van het subsidiedossier belangrijk dat alle stappen aangetoond kunnen worden. Zo zijn telefonische bevragingen af te raden omdat men in het geval dat men maar één offerte ontvangt, niet kan aantonen dat er meerdere leveranciers bevroegd zijn.

- Ingevuld sjabloon (wordt bezorgd samen met de rapportagesjablonen)
- Bewijs van prijsvraag (aan meerdere leveranciers, inclusief datum)

//

- Ontvangen offertes of bewijs van raadpleging meerdere prijzen (vb. printscreens van online raadpleging, inclusief datum)
- Beslissing of bestelbon
- Alle andere opdrachten
Afhankelijk van de gekozen procedure kunnen de bewijsstukken verschillen.
 - Publicatie van de aankondiging of bewijs van uitnodiging tot indiening van offertes (indien geen publicatie vereist)
 - Bestek of de prijsvraag
 - Ontvangen offertes
 - Verslag van nazicht (indien van toepassing)
 - Gunningsverslag
 - Beslissing

11.4 Er mag gewerkt worden met een (bestaand) raamcontract op voorwaarde dat het raamcontract geldig is ten tijde van de dienst, levering of werk, en dat aangetoond is dat het raamcontract conform de regels tot stand is gekomen. De documenten van de aanbestedingsprocedure van het raamcontract moeten dus ook steeds bijgehouden worden en kunnen opgevraagd worden.

11.5 Meer informatie over de wet op de overheidsopdrachten vindt u [hier](#). Raadpleeg zeker ook dit [draaiboek](#) met onder andere een procedurewijzer, een stappenplan en toelichting bij de regelgeving. [Modeldocumenten](#) kunt u hier vinden.

12 TERUGVORDERING VAN SUBSIDIES

De toegekende subsidie kan geheel of gedeeltelijk teruggevorderd worden of niet volledig uitbetaald worden in onderstaande gevallen:

- De ingediende realisatiebewijzen zoals vermeld in de goedkeuringsbrief worden niet (volledig) aanvaard;
- de uitvoering van de activiteiten is onvoldoende;
- bij de besteding van de subsidie wordt de overheidsopdrachtenregelgeving niet nageleefd;
- de begunstigde leeft de voorwaarden niet na waaronder de projectsubsidie werd verleend;
- de begunstigde leeft de communicatieverplichtingen niet na;
- de begunstigde wendt de subsidie niet aan voor de doeleinden waarvoor zij werd verleend;
- de begunstigde verhindert de controle ter plaatse;
- de begunstigde verantwoordt de subsidie niet volledig en binnen de bepaalde termijn.

13 BELEIDSEVALUATIE EN OPVOLGING VAN INDICATOREN

Als basis voor de vijfjaarlijkse beleidsevaluatie zal gebruik gemaakt worden van de methodologie die werd ontwikkeld in de studie "*Evaluatie volkstuinen in Vlaanderen*", uit 2020 door VOORLAND en KU Leuven in opdracht van de VLM (<https://www.vlaanderen.be/publicaties/evaluatiestudie-volkstuinen-vlaanderen-2020-eindrapport>).

Om deze beleidsevaluatie mogelijk te maken worden er een aantal parameters opgevolgd. Een aantal indicatoren of kengetallen worden reeds bij de aanvraag geformuleerd:

- Oppervlakte van de volkstuin
- Waarvoor de subsidie aangevraagd wordt (nieuwe volkstuin, uitbreiding of modernisering)
- Type van de volkstuin
- Aantal mensen die actief zullen zijn in de volkstuin
- Aantal mensen die men denkt te bereiken met de volkstuin (bijvoorbeeld via activiteiten, workshops...)
- Partners in het partnerschap
- ...

Elk project formuleert ook vanuit de eigen doelstellingen indicatoren of parameters waarmee ze de doelstellingen van het project zullen opvolgen.

- De projectaanvrager houdt die indicatoren of kengetallen bij tijdens de looptijd van het project
- De projectaanvrager rapporteert bij de inhoudelijke eindrapportage over de indicatoren of kengetallen. De VLM kan bijkomende indicatoren opleggen die de projectaanvrager moet opvolgen, bijvoorbeeld om een beleidsevaluatie in de toekomst te ondersteunen.

14 CONTACT

Bijkomende vragen kunt u altijd mailen naar volkstuinen@vlm.be.

15 INSPIRATIE EN NUTTIGE LINKS

Meer info over een gezonde bodem en gezond tuinieren via "Gezond uit eigen grond":
<https://omgeving.vlaanderen.be/gezond-uit-eigen-grond>

Meer info over tuinieren zonder pesticiden:
<https://www.zonderisgezonder.be>

Meer info over kringlooptuinieren en composteren:
<https://www.vlaco.be/thuiskringlopen/kringlooptuinieren>

Meer info over luwte-oases:

<https://omgeving.vlaanderen.be/nl/programma-luwte-oases>

[Methodiek](#) voor de verkenning en vormgeving van luwte-oases

[Evaluatiestudie volkstuinen](#), inspirerende cases vanaf p. 98

Meer info over de wet op de overheidsopdrachten:

<https://www.vlaanderen.be/het-facilitair-bedrijf-overheidsopdrachten-en-raamcontracten>

<https://www.vlaanderen.be/het-facilitair-bedrijf-overheidsopdrachten-en-raamcontracten/draaiboek>

<https://www.vlaanderen.be/het-facilitair-bedrijf-overheidsopdrachten-en-raamcontracten/instrumenten/modellen>

Meer inspiratie en nuttige links zijn te vinden op de [website van de VLM](#).

